

Чужбината дом никога не става

Скъпи читатели, продължаваме с публикацията на някои от интервютата с наши сънародници, живеещи в Чехия, подготвени по проекта „Диапората – свързване на гласовете“ на сдружението marginalia.bg, съвместно с фондация „Томсън“. Всички материали от проекта можете да разгледате в сайта marginalia.bg/diasporata-svarzване-na-glasovete, както и в плейлист на YouTube канала на Marginalia. В този брой Ви срещаме със сънародника ни Александър Вакашински.

Родом от село Покровник, Благоевградско, в началото на трудовата си биография Александър работи известно време към Министерството на отбраната, но след големите съкращения в армията започва много труден период за него и семейството му – остава без работа, а в случаите, когато си намира такава, работи на черно, без договор и осигуровки. Последните няколко години преди да замине за Чехия, работи на три места: по проект „Красива България“, отделно като охрана в Спешния център в Благоевград и като охрана в един хотел. Този непрестанен труд му позволява да издържа семейството си. В момента Александър работи и живее със съпругата и по-малката си дъщеря в северочешкия град Либерец.

– Господин Вакашински, след като вече сте могли да изхранвате близките си, макар и с много усилия, защо напуснахте България?

– Напуснах Родината, след като на власт дойде ГЕРБ – по тяхно време започна голямото съсипване на държавата, не че и преди това не се съсипваше, но при тях стана много лошо.

– Защо избрахте точно Чехия, имаште добро предложение за работа или свои приятели тук, които да Ви помогнат при намирането на работа и при първоначалната адаптация към новата среда?

– Не, нямаше познати, които да ми помогнат, но дойдох тук, защото вече съм бил в Чехия през 2004 г. за около три месеца и бях наясно с нещата. Знаех, че първоначално работа може да се намери през някоя Агенция за

Александър Вакашински със съпругата си

наемане на работници, макар и мошеническа (защото повечето българи идват да работят точно с такива измамнически агенции), но после, лека-полека сънародниците ни успяват да се справят. И действително беше така – в началото, две години бяхме много зле със съпругата – работехме тук и там, завличали са ни с пари, общата сума, с която ни излъгаха е 50 000 крони.

– Колко време вече сте в Чехия и връщате ли се често в Родината?

– Тук сме от октомври 2011 г., сега вече се прибираме всяка година, но в началото аз не се бях прибирал три години, а съпругата си ходеше по два пъти в годината заради децата, за които се грижеше майка

й. После взехме децата при нас и не се прибрахме в продължение на четири години, нямаше финансова възможност за това. От 2017 г. вече всяка година пътуваме до България, а тази година бяхме там два пъти. Имаме две дъщери – по-голямата от година и половина е в Англия, а по-малката започна да ходи на училище в Чехия още от първи клас. Съпругата ми я научи да чете и пише на български език, аз се опитвах, доколкото ми е възможно да ѝ разказвам за историята на България, за природата ѝ, но не е никак лесно. Затова в момента са си в България – съпругата си търси работа, а дъщерята има нужда да опознае нашата държава и да свикне, защото проумяхме, че нашето бъдеще е в Родината, чужбина-

та си остава чужбина и дом никога не става.

– Имате ли близки в България и как комуникирате с тях?

– Имам братовчеди, имам сестра в Родината, приятели, с които комуникирам през месинджър и Вайбър, за съжаление, много от познатите ми също вече са в чужбина.

– Какво работите в момента в Ли-

Пред паметника на Светите братя в Микулчице

берец, намерихте ли приятели сред чешките си колеги и как си мислите, че се вписвате в чешката среда?

– От седем години работя като оксигенист. Сега вече имам приятели сред местните, но в началото – не. Чехите гледат на нас като на чужденци, които са дошли да им вземат работата, макар че ние трябва да работим два пъти, колкото тях, за да се докажем, защото сме си чужденци. Мога да кажа, че един-двама от колегите са ми приятели, но по принцип чехите са студени хора.

– Имате ли приятели сред българите в Либерец, има ли български ресторант, където да се събирате типично по нашенски?

– Няма български ресторант, под-

държам връзки с българите тук, от години се опитвам да ги накарам да се обединим, да се събираме. В Либерец има добър хърватски ресторант, където можем да правим срещите си, но всеки се е затворил в себе си, не му се занимава и човек, като види, че няма желание, просто се отдръпва... Имам един-двама приятели-българи, с които се събираме всеки месец и това е...

– Разпитвал ли Ви е някой от чешките Ви колеги за България – каква е нашата национална кухня, за природата ни, за интересни забележителности?

– В началото им говорех много, защото това е нашата национална гордост – имаме си море, планини, равнини, имаме си всичко, само нямаме политики. Това е голямата трагедия – ние не можем да изберем подходящия политик, който да ни извади от кризата. Иначе аз правя през зимата домашни суджуци, правим си кисело зеле, туршии и нося на колегите да опи-

тат. Жената, като стотви мусака, пак нося. Чехите харесват нашата кухня.

– Интересувате ли се от политическия живот в България и по какъв начин следите какво се случва?

– Имам Булсатком, където следя новините. Чета различни статии в Интернет, като се старая да осмисля гледната точка и на едните, и на другите, защото аз знам, че всички лъжат и истината е някъде по средата.

– А следите ли чешкия политически живот?

– Не много, преди няколко години мислехме да се устройваме тук, да купуваме къща или апартамент, но решихме, че е най-добре да се върнем в България, рано или късно.

В момента много не следя чешките новини, но все пак, когато има избори, се интересувам кой е спечелил, а и колегите ми говорят постоянно на политически теми.

– Имате ли впечатления от чешката здравна и социална система и, ако трябва да направите сравнение с българската, какво бихте казали?

– Според мен чехите имат една от най-добрите здравни политики, здравна и социална система. С България изобщо не може да става дума за сравнение, може би до 1989 г. сме били на това ниво. Ще Ви дам един пример с мой колега. Първоначално с него работихме на черно, но впоследствие си намерихме нормална работа с осигуровки и договор. И както си работим, той казва, че не вижда с едното око. Първоначално си помислих, че се шегува, но се оказа, че говори сериозно. Само с един месец платени здравни осигуровки, му направиха четири операции на око, без да е платил и една корона, и вече вижда нормално. А в България се плащат здравни осигуровки, а ти искат пари за лечение. Миналата година мой приятел лежа в софийска болница, той самият има пари, но ми разказа, че ако дойде човек за операция и не може да плати, докторът се обажда на „бързите кредити“, идват и болният, както е на легло, подписва. Парите се превеждат директно на болницата и как ще ги връща този човек после парите, никого не интересува.

– От разговора ни досега стана ясно, че смятате да се върнете. Инвестира ли средства в България?

– Инвестирам. Имам къща на два етажа, преди две години сменихме покрива, след това горе-долу две години вътре оправяме. Постоянно инвестирам, защото родната къща си е родна къща. Смятаме да се приберем окончателно, сега съпругата си търси работа в България. Тази година оженихме голямата дъщеря, съпругът ѝ е англичанин и това, което най-много ме радва, е, че той иска да живее в България. Това е и причината да обмисляме окончателно ни завръщане.

– Господин Вакашински, благодаря Ви за отделеното време! ♦